

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:
Szegeci-utca 1. szám.
—
Telefonszám 162.
—
Megjelenik
hétfő kivételével a kora
reggeli órákban.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben:
Félévre 10 korona.
Egy hóra 1 korona 80 fillér.
Vidéken:
Félévre 14 korona.
Egy hóra 2 korona 40 fillér.

Szerkesztésért felelős: ÖZV. Dr. KISS PÁLNÉ

Alapította: Dr. KISS PÁL

Kiadótulajdonosok: KOVÁCS ÉS HALÁSZ

A flandriai csata.

Vezérkarunk jelentése.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, szeptember 28.

A tiroli harc vonalon helyenkint fokozódott harci tevékenység. Egyébként seholsem volt különösebb esemény.

A vezérkar főnöke.

A német vezérkar jelentése.

(Nagyfőhadiszállás jelenti.)

Berlin, szeptember 28.

Nyugati hadszíntér:

Ruprecht trónörökös hadseregportja:

A flandriai harc terepen a tüzharc déltől kezdve ismét fokozódott. Yperntől keletre eső területet este pergőtűz alatt tartották. Itt az angolok Frezenbergtől északkeletre és a Menin felé vezető úton erős részleges előretöréseket intéztek. Tűzünkkel és közelharcban mindkét helyen visszavetettük őket. Az yperni úton az ellenség mép hatalmában tartja az arcvonal egyes tölcseireit.

A tengerparton a tüzérségi tevékenység élénk volt. Az Artoisban az arcvonal több szakaszán időnkint fokozódott a tüzérségi tevékenység.

A német trónörökös hadseregportja:

Az Aisnetől északra és a Champagneban rossz látási viszonyok és eső a nap folyamán korlátozták a harci tevékenységet, amely este azután feléledt. Felderítéseink több helyen jó eredménnyel jártak. Verdun alatt a tüzérségi harc délután erős volt.

Keleti harc terep:

A Keleti-tenger és a Fekete-tenger között a kölesönös tüztevékenység csak néhány szakaszon volt a szokottnál erősebb.

Macedón arcvonal:

A Skumbi és a Struma völgyben felderítő esatározások; a harc csak a monasztiri medencében, a Doiran-tótól északnyugatra volt erősebb.

Ludendorff.

A német birodalmi kancellár a külügyi helyzetről.

A pápa békejegyzéke. — A német hadicélokot nem hajlandó körvonalazni.

(Budapesti tudósítónk jelentése.)

A német birodalmi gyűlés nagybizottságának esütörtökre kitűzött ülését a mai napra halasztották és ma délelőtt tartották meg óriási érdeklődés mellett. Noha az előzetes információk és nyilatkozatok szerint várható volt, hogy a kancellár nem nyilatkozik behatóbban a német hadicélokról, az egész világ mégis izgatottan várta a mai nap eseményeit, melyről következő tudósításunk számol be:

Ma délelőtt a német birodalmi gyűlés nagybizottsága Michaelis kancellár és Kühlmann államtitkár jelenlétében megkezdte külügyi vitáját. A gyűlést a kancellár beszéde nyitotta meg.

Michaelis elsősorban rámutatott arra a baráti viszonyra, mely Németország és a szövetséges államok között fennáll, amelyet az ellenséges sajtó sem tudott megingatni. Azután kifejtette, hogy Franciaország gazdasági nehézségei növekedésben vannak. Olaszországban a belpolitikai zavarok, továbbá a tengerpartok minden várakozást felülmúló munkája a legszilárdabb viszonyokat teremtették. Az orosz viszonyok sokkal ismertebbek, sem hogy részletesbben kellene rámutatni.

Mégis a brit államférfiak még mindig ragaszkodnak azokhoz a hadicélokhoz, melyekkel a Német-

ország és szövetségesi érdekeit nem tudja összeegyeztetni. Amerika és Anglia a leghallatlanabb terrorral tüzei a háborús kedvet. Bejelentett katonai erőfeszítéseiket a legnagyobb nyugalommal várjuk.

A pápa jegyzékéről szil ezután, melyet a szövetségesek megnyugvással fogadtak és melyet a béke tárgyalások alapjául elfogadni hajlandónak nyilatkozik. Azonban ellenfeleink nyilvánvaló zavarral fogadták a pápa békenyilatkozatait.

Egyoldalú kérdésekkel nem foglalkozik, amennyiben nem lehet leszégezni olyan kiadásokat, melyek a háborúban felmerültek. Ez ártatlan a német nép érdekeinek és semmiben sem vinné előre a béke ügyét. Épen ezért nem hajlandó a német hadicélokot körvonalozni ebben a pillanatban.

Végül Wilson jegyzéke ellen fordul, mely épen az ellenkezőjét érheti el annak, amire célzott, mert még szorosabbra kövacsolhatja a szövetséges központi hatalmak között fennálló jó viszonyt.

Megszüntették a hagymarekvirálást.

Nagy megdöbbenést okozott Makón az Orsz. Közélelmezési Hivatalnak az a rendelete, mellyel a múlt héten elrendelte a hagyma rekvirálását. A rendelet teljesen megbénította a hagymakereskedelmet és nagy zavarba hozta a termelőket éppúgy, mint a kereskedőket.

A rendelet értelmében megtörténtek a termelők és kereskedők részéről a készlet-bejelentések, melyek azzal az eredménnyel jártak, hogy a megállapított 371 waggon hagymaszükséglet előkerült. Ebből 272 waggont a termelők és 99 waggont a kereskedők jelentettek be.

Ma azután Budapestről telefonon nyert értesítés szerint az Országos Közélelmezési Hivatal az eddig bejelentett és a termelőknél igénybe vett 272 waggonon kívül a város területére elrendelt rekvirálást megszüntette.

Ebből az következik, hogy a termelők a be nem jelentett hagymamennyiségüket szabadon árusíthatják. Természetesen és erre hangsúlyozottan felhívjuk az érdekeltek figyelmét, a bejelentett és rekvirált hagymakészletüket nem adhatják el.

A kereskedők készletei egészen fel vannak oldva a zár alól, tehát a bejelentettek kész-

letüket áruba bocsájthatják, az is szabad forgalom tárgya lehet. Ezekre a városi Zöldség- és hagymaforgalmi irodában (Makói Takarékpénztár helyiségeiben) a szállítási igazolványokat kiadják.

Ujabb rendelet a burgonyavásárlásról.

Kik tarthatnak igényt olcsóbb hatósági burgonyával való ellátásra.

Csanádvármegye alispánja 16820—1917. al. számú rendeletével újabban megállapította, hogy burgonyából házi és gazdasági szükséglet címén az alábbiak szerinti mennyiség tartható vissza, illetőleg vásárolható.

Házi szükséglet címén vásárolható, illetve visszatartható fejenként és havonként:

Östermelő, iparos és gyári munkás és ezek családtagjai részére 12 kilogramm.

Minden egyéb foglalkozásúak és azok családtagjai részére 10 kilogramm.

Gazdasági szükséglet címén visszatartható, illetve vásárolható: Vetőmagra katasztrális holdanként 7 métermáza. Időszaki munkák részére 12 kilogramm.

Akik burgonyát akarnak az ország területén bárhol vásárolni, azok vásárlási igazolványaikat a városházán a kistanács-teremben váltsák ki. Akik pedig már burgonyával már el vannak látva, azok jelentésüket ugyancsak a kistanács-teremben folyó évi október hó 1-ig okvetlen tegyék meg.

A m. kir. kormány 3310—1917. M. E. számú rendelete értelmében olcsóbb hatósági burgonyával való ellátásra igényi tarthatnak:

Vagyontalan rokkantak és a velők egy háztartásban élő családtagok.

Hősi halált haltak vagyontalan özvegyei és árvái.

Azok, akiknek családfenntartója hadba vonult és ezen a címen hádisegélyt kapnak.

Akik önálló kereset hiányában, hatóságilag nyilvántartott közjótékonyosságban részesülnek.

Azok az ipari munkások, akik betegsegélyző pénztári tápdíjban részesülnek és a tápdíj rendes keresetüknél kisebb.

Mindazok, akik a fentiek szerint olcsóbb hatósági burgonyában részesíthetők s arra igényt is tartanak, hogy e körülményt folyó évi október hó 3-ig a közélelmezési ügyosztálynál (Városháza nagytermében) jelentésük be.

A jelentkezés alkalmával hozzák magukkal azokat az igazoló okmányokat (hadisegély könyvet, özvegyi nyugdíjról szóló írást, betegsegélyző pénztári igazolványt), amelyekből kitűnik, hogy az olcsóbb hatósági burgonya vételéhez joguk van.

Asszonyrendőrök vidéki városokban

A vidéki városok rendőrsége, ezek között a makói is még soha annyit nem szenvedett a ráháruló munka miatt, mint épen ezekben a nehéz időkben. A megfogyatkozott létszámot a makói rendőrség polgárőrség szervezésével igyekezett pótolni, amely — amint jól tudjuk — most áll újabb rekonstrukció alatt, hogy a felmerülő, folyton fokozódó követelményeknek eleget tehessenek.

Más eszközökhöz folyamodott pld. Szombathely, ahol a piaci árúkat urinőkkel ellenőriztetik. Ezt ugyan itt nálunk bajosan lehetne keresztülvinni, de Eger város tanácsának terve akármelyik vidéki város vezetésének szegét üthetne a fejébe.

Eger város tanácsa azzal a tervvel foglalkozik, hogy asszonyrendőrök alkalmazását. Feladatuk az lenne: „hogy a piaci, az üzleti és a házi házra történő eladásokat, a köztisztaságot és a gyermekvédelmet ellenőrizzék és jelentéseikkel a városi rendőrséget tájékoztassák.” — Ha van tér, melyen asszonyok megállják a helyüket, ugy biztos, hogy ezen a területen ideálisak lennének. Senki ugy, mint ők, nem ismerheti és nem fedezheti fel a háborús kiskereskedelem egész trükkjét, büntetendő visszaéléseit, praktikus észjárásukkal, könnyen ellágyuló asszonyi szívükkel segíteni fognak tudni ott is, ahol a paragrafusok közt hiába lapozva, tanácstalanul áll a férfi. Az otthon tisztaságát ellenőrző éles szemük és velük született ösztönös tisztaságérzékük élesebb szemlét tud majd a nagy háztartás, a város felett tartani, mint akármelyik férfi kollégájuk és végül, hogy a gyermekvédelemnek mit jelentene az ő uralmuk, azt felesleges kifejtetni; az a fogalom, hogy „asszony”, elegendő garancia. Mindezen aktív értékeken felül passzív hasznát is hajtának, mert hiszen a háboruban hatványozottan felgyülemlett munka nagy részét vennék így le a különben is megfogyott számú férfikollégájuk válláról, akiknek így alkalmuk nyílnék a hihetetlenül elszaporodott zsebtolvajok, betörők fegyverezésére és egyéb fizikai erő igénylő intézkedésekre. — Az „asszonyrendőrség” jó ötlet, kár, hogy csak a háború negyedik esztendejében jutott az egeri városi tanács eszébe. De még mindig jobb most, mint soha.

Felmentések meghosszabbítása.

Ma távirati úton érdekes honvédelmi miniszteri rendelet érkezett. A 65900—1917. számú rendelet a felmentések új rendjét szabályozza és a szeptember végén lejáró felmentések meghosszabbításáról intézkedik.

A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy szeptember 30-án lejáró felmentések október 31-ig, az október 31-én lejáró felmentések pedig november 30-ig automatice meghosszabbítottassanak. A meghosszabbítások az eddigi rendtől eltérően intézhetők, mert nem az ugynevezett bejárás engedély alapján történik a meghosszabbítás. A katonai ügyosztály a honvédelmi miniszter rendelete értelmében és a rendeletre való hivatkozással egyszerűen lebélyegzi az eddigi felmentéseket. A többégy-

zett felmentések tehát bejárás engedélyül szolgálnak.

A rendelet külön intézkedik az erdőkitermeléssel foglalkozó felmen-

tettek, további szabadságolásáról. Az erdőüzemek alkalmazottainak most lejáró felmentése egyelőre november 30-áig marad érvényben.

Vázsonyi a választójogról.

3 millió választó. — Károlyi és Vázsonyi mai bemutatkozása

Az utóbbi napokban elterjedt hírek a kormány választójogáról csak részben fedték a valóságot. Hogy minden hamis beállításnak vagy helyt nem álló következtetésnek elejét vegye, Vázsonyi miniszter a következőket mondta a választójogi tervezetről, különösen rámutatva a „Neue Freie Presse” legutóbbi számában hozott cikk tévedéseire:

— A „Neue Freie Presse”-ben megjelent cikk keveréke a valóságnak és a költészetnek. Azt a benyomást kelti, mintha valaki a kuleslyukon át hallgatózott volna és úgy tenne tanuvallomást. Természetes, így hitre nem számíthat. En ezuttal is megismétlem azt, hogy a reform azokon az alapokon fog nyugodni, a melyeket legutóbbi parlamenti beszédemben megjelöltem, tehát az általánosság és az egyenlőség elvén fog fölépülni és a titkos szavazás jobban fog érvényesülni ebben, mint az 1913. évi törvényben. Azt, amit a „Neue Freie Presse” a nemzetiségiek választójogáról ír, nem tekinthető valósnak, mert a lap 83 százalék magyar, 12 százalék német és 5 százaléknyi egyéb nemzetiségű jelel meg az irni-olvasni tudás alapján. Az én választójavaslatom alapján három millió lesz a választók száma és bizonyos cenzus alapján a

nők is kapnak választójogot. A választójoggal bíró nők száma jóval több lesz a 300.000-nél. Egyébként egészen fölösleges dolog a találgatás, mert a javaslat hamarosan nyilvánosságra fog kerülni.

Budapesti tudósítónk jelenti: Gróf Károlyi Mihály, a választójogi blokk elnöke, ma délben a választójogi miniszteriumban látogatást tett Vázsonyi Vilmos választójogi miniszternél.

Gróf Károlyi Mihály, hir szerint, azért kereste fel Vázsonyi Vilmost, hogy a Károly-keresztesek választójoga tekintetében megnyugtatót szerezzen.

A választójogi blokk tagjai körében ugyanis azóta, hogy Polónyi Géza megemlítette, hogy az ő értesülése szerint a Károly keresztesek választójogát a kormány az irni-olvasni tudáshoz szándékozik kötni, bizonyos nyugtalanság volt, amelyet fokoztak egyes — a készülő választójogi törvényjavaslat-tervezetről a nyilvánosság előtt megjelent — közlemények, a melyekből a választójogi blokk egyes tagjai azt a következtetést vonták le, mintha a készülő tervezet nem fődne teljesen a választójogi blokk által megállapított feltételeket.

Károlyi és Vázsonyi Vilmos megbeszélése hosszabb ideig tartott. A tanácskozás után Károlyi Mihály gróf Batthyány Tivadart kereste fel.

NAPI HIREK

— Külön vonatot állít be az Arsev. igazgatósága abból a célból, hogy a hétfői megyei közgyűlésre a Kelet-csanádban lakó törvényhatósági bizottsági tagok idejére bejöhessenek. A külön vonat Battonyáról hétfői reggel 5 órakor indul.

— Az állandó választmány holnap, szombaton délelőtt 9 órakor tartja ülést a vármegyeházán, melyben a hétfői egybehívott törvényhatósági bizottság közgyűlést készítik elő.

— Ahol a marhahús ára 4 korona. A „Városok Lapja” írja: Mint Szepesváraljáról értesülünk, a rendőrkapitány egy idegen mészáros hozott a városba, aki a marhahús kilóját öt koronáért kezdte árúsítani. Erre a többi mészárosok négy koronáért adják a húst. Ez ez most rendszeresen így megy Szepesváralján, nagy öröme a lakosoknak, mely a rendőrkapitány gondoskodása folytán olcsó hushoz jut.

— A katonák trafikja. A pénzügyminisztérium illetékes ügyosztályában élénken foglalkoznak a dohány és szivar arányos elosztásának kérdésével s különböző terveket dolgoztak ki a trafikok előtt való ácsorgás megszüntetésére. Sokáig előtérben volt a szivarjegy tervé, amelynek bevezetését több zavaró körülmény gátolta s valószínű, hogy ez a rendszer a gyakorlatban nem vált volna be, ezért az eszintét el is

ejtették. Nagy gond, hogy a katonák számára megfelelően biztosítsák a trafikot. Erre nézve többféle terv áll rendelkezésre. Hir szerint a pénzügyminisztérium abban állapodott meg, hogy a katonák részére a kaszárnyák kintjában osztják ki a dohányt, szivart és cigarettát. Ez által a tőzsdék riási forgalmát tehermentesítik s a trafikok megfelelő kontingensét biztosítva, az ácsorgás keletkezéséit is meg lehet szüntetni. Valószínű, hogy az új rend már októberben életbelép.

— A 46-osok visszahelyezése. A honvédelmi miniszteriumból Somogyi Szilveszter dr. szegedi polgármestert értesítették, hogy a honvédelmi miniszter a 46-ik gyalogezred visszahelyezésére vonatkozó kérelmet a legmelegebben pártfogolja. A miniszter minden tőle telhetőt megtesz, hogy az érdekelt közönség e kívánsága mielőbb teljesüljön.

— A gőzgépezők és kazánfűtők legközebbi képesítő vizsgái Szegeden október hó 7-ik napján délelőtt 9 órakor a szegedi felső ipariskolában fog megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Földváry-utca 4. szám) beküldendők.

— Takarékoskodni kell a fehérneművel. A belügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben a fehérneműhiányra való tekintettel a legnagyobb takarékoságra szólítja föl a törvényhatóságok utján a kórházak és egyéb intézetek vezetőit. A

takarékos gazdálkodást e téren különösen három irányban tartja megvalósítandónak a rendelet. Elsősorban figyelemzteni a fehérneműek óvatos és szakszerű mosására. (Az óvatos mosást persze megnehezíti a szappanhiány.) Elrendeli, hogy a fehérnemű használatát szüntessék be ott, ahol nem feroz fönn erre nézve föltétlen szükség. Például abrosz helyett viaszkos vásznat kell használni, az asztalok leterítését egészen mellőzni lehet, mert az asztalok mindennapi lemosással is tisztán tarthatók. Oly szükségletekre, amelyeket újabban papírszövettel is lehet fődözni, ilyen papíru használandó. A rendelet intézkedik, hogy az elszakadt fehérneműeket, rongyokat és hulladékokat ne semmisítsék meg, hanem a leg gondosabban foltozzák meg és javítsák ki, ha pedig erre sem alkalmasok, a pamutközpontokhoz szolgáltatassák be.

— Újra lehet táviratozni a hadifoglyoknak. Hivatalosan jelentik, hogy a hadifoglyoknak szóló és hadifoglyoktól eredő táviratok Országos távirati hivatalban új úton, a svéd táviratigazgatás közvetítésével ismét küldhetők.

Az ántánt hadicéljai.

Az összes elfoglalt területek visszaadását és az okozott károk megtérítését követelik.

London, szeptember 28.

A Reuter-ügynökség jelenti: Asquith Leedsben tartott beszédében kijelentette, hogy a gyűlés célja a negyedik háborús év kezdetén a néppel világosan megértetni a szövetségesek hadicéljait. Értékes és tartós békéért harcolunk.

Méltó békét olyan szerződéstől nem várhatunk, amelyet a győző a legyőzöttre rákényszerít. 1871-ben Bismarck és Moltke jól tudták, mit jelent Elzász annexiója és a következményekből Németország nem okult. Németország pápai választójegyzéke duzzad a homályos és kenetteljes általánosságtól, sehol sem találjuk annak kijelentését, hogy Németország tartózkodni kíván jövőben a hasonló büncselekmények megismétlődésétől és hajlandó a franciáknak visszaadni, amit tőlük elvett, hajlandó-e Belgiumnak gazdasági függetlenségét visszaadni, teljes kártérítést adni ennek az elpusztított országnak. Felérne mindezekre a világos válasz egy egész hasáb jámbor hazugsággal.

Anglia nem akarja Németországot megsemmisíteni, sem a német népet állandóan megalázni. Az a borzasztó brutális mód, ahogy Németország hadat visel, nagyban befolyásolja a világnak a németek iránt eddig érzett

tiszteletét. Minden országnak olyan kormánya van, amelyet megérdemel, amint azt a történelem mutatja és Oroszország is bizonyítja. Mi a porosz militarizmus ellen harcoltunk és harcolunk most is. Kivánjuk, hogy a német demokrácia ezt a gonosz szellemet megfékezze.

— Háborunk célja nem a status quo helyreállítása, nem a hatalmak egyensúlyozása, hanem mindkettőnek egy nemzetközi eszközzel való pótlása, amelyben a nagy és kis államok egyformán megvédhessék függetlenségüket, Mint magától értetődő dolgot teszem fel az ellenségről, hogy Franciaország és Oroszország megszállott területeit kiüríti. Bár merre fordulunk közép és kelet Európában, mindenütt oly területi elhatárolást látunk, amelyek teljesen mesterséges eredetűek.

— Olaszországnak igazságos és régóta esedékes igényei vannak, hasonlóképp Romániának és a hősiess Szerbiának, amelynek nemcsak régi otthonát kell visszaadni, hanem teret kell adni nemzeti céljai kiterjesztésére. Lengyelországot és Görögországot, ezen veszedelmes számlákat teljesen és lehetőleg véglegesen ki kell egyenlíteni. Az olyan béke, amely lehetővé teszi a leplezett hadiállapot újraébredését, nem ér semmit. Egyszer és mindenkorra ki kell irtani felfogásunkból azt a tévedést, hogyha békét akarunk, háborura kell készülnünk. Az utókor talán vorófényes időt fog megérni, én azonban attól tartok, hogy mi, sőt a legfiatalabbak is közöttünk, csak a távolból és képzeletben fogjuk meglátni a boldogság egyes sugarait. A fegyverkezés korlátozása, a döntő-bírósi intézmények elfogadása mértőföldkövek lesznek a háboru elleni küzdelemben. Olyan háboru volt ez, amelyet a világ szabad népei támogattak, amelyért a saját és gyermekeik életét odaadták. Majd ha a vihar elvonul és az ég ismét kiderül, akkor a dolgot egészen új és igazságos világitásban fogjuk látni. Addig azonban tartasuk szárazon a puskaport.

Mi lesz a leszerelés után?

Az állami és hatósági munkásközvetítés egész országra kiterjedő szervezetének kiépítése a kormányrendelet értelmében most van folyamatban. Budapesten már május elseje óta működik az állami munkásközvetítő hivatal a József-utcában. A vidéki intézetek hatósági jellegűek lesznek. Értesüléseink szerint már megkezdtek a hatósági munkásközvetítők megszervezését. Rövid idő múlva, előreláthatóan

október-november havában az összes vidéki városokban megkezdhetik működésüket a hatósági munkásközvetítők és ezzel a munkásközvetítés országos hálózata teljessé lesz.

A terv ugyanis az, hogy a leszerelést ez a hálózat már teljesen készen várja. Minden városban rátermett embereket állítanak a hatósági munkásközvetítők élére, akik a reájuk háruló nagy feladatokkal meg tudnak birkózni. A budapesti állami munkásközvetítő hivatal igazgatója már elkészítette azt a tervezetet, amely lehetővé teszi, hogy a leszerelés után hazatérő munkások százezrei békés existenciához jussanak.

A budapesti állami munkásközvetítő is csak októberben kezd meg teljes erővel működését. Az állami munkásközvetítőt hamarosan külön épületben kell majd elhelyezni, a hol a társadalmi múzeum és egy munkásszálló is helyet talál. A munkapiac helyzete az állami munkásközvetítő jelentése szerint, még mindig azt mutatja, hogy a munkaalkalom mindig több, mint a mennyi a munkát kereső. Egyedül a vas- és fémiparban emelkedett az utóbbi időben a munkát keresők száma, ami főként abban leli magyarázatát, hogy az ötven éves népfelkelőket szabadságolták és hogy a cséplés befejeződve, sok gépész keres más munkát.

SZÍNHÁZ

A gólem

című nagysikerű darab ment ma a közönség valóságos lázas érdeklődése és nagy tetszése mellett. A címszerepben Remetét számtalanszor hívták a függöny elé. Igazi művészi alakítás volt, az ő sokoldalú tehetségéhez mért szerepben messze kiemelkedett a vidéki színházak színvonalából. Partnereiről, különösen Révész Ilonkáról is csak a legszebbeket mondhatjuk, mert valamennyien a legnagyobb odaadással játszottak. A szép sikerű este méltó befejezése volt azoknak a bemutató előadásoknak, melyeket ebben az évben is örömmel láttunk Nádasy társulatától.

A mozi megnyitása.

Amint bezárulnak a színház kapui és a színészek elávoznak Makóról, vigasztalásképpen, sőt kedves, kellemes vigasztalásképpen berregni kezd az Uránia Mozgófényképszínház vetítőgépe és megjelennek a vásznon a mi jól ismert tévészínészeink. Most is, hogy vasárnap bucsút mondanak Nádasyék, csak egy napig maradunk szórakozó-hely nélkül, mert kedden, október 2-án megnyitnak a mozi kapui is, hogy kényelmesen átalakított helyiségeiben gyönyörködünk a kivitelben, tartalomban egyaránt kitűnő filmalkotásokban, melyekről a mozi igazgatósága gondoskodott. Előadások kedden, esütörtökön és szombaton este 8 órakor, vasár- és ünnepnapokon 6 és 8 órakor lesznek. Számozott jegyeket adnak, amely újítás bizonyára megelégedést fog kelteni. Pénztár nyitva d. e. 10—12-ig, délután 3—5-ig. Hely-árak: páholyú és 2 korona, I. hely 1-60, II. hely 1-20, III. hely 80 f.

REGÉNY

Egy világváros rejtelmel

Pétsy Dénes egy nagy bőr karoszkékbe pihent s képes könyvet forgatott. Az idegen beléptekor felveté szemeit, kérdő pillantást vetett rá. Steward már tudta, mivel lehet hatni legjobban s így szólt:

— Nevem Steward James! állásomra nézve magánzó és boldog apa vagyok, ki mellesleg száz millió dollárnyi vagyonnal bír.

Pétsy egyet bólintott fejével.

— Ez már valami! Ön is beteg?

— Dehogyan vagyok! Soha életemben sem voltam az, pedig tán lehettem volna! Hanem én könnyebb oldalról nézem az életet. Van én nekem egy leányom, szép mint az esthajnali csillag és üde, mint a harmatos rózsza. Egyetlen gyermek — mind a száz millió dollárom ő rá néz — tehát olyan parthie, aki minden ujára tíz herceget kaphatott volna. És mégis mit tett ez a leány? Beléje szeretett egy cirkuszi birkozóba és kijelenté előttem, hogy vagy övé lesz vagy senkié!

— És mit tett ön? kérde Pétsy Dénes érdeklődve.

— Mit tehettem volna? Oda adtam neki a leányomat, azaz még csak adom, mert most járnak jegyben.

Pétsy Dénes ámulva nézett rá.

— No persze! mondá Steward igazi amerikai darabossággal. Mit tehettem volna? Csak nem megyek fejfel a falnak? Megtudtam, hogy jóra való ember, s elfogadtam őt.

Pétsy felsóhajtott, de hallgatott. — Most eljöttünk, hogy a fiu szüleit meglátogassuk! mondta Steward.

Pétsy Dénesben mintha valami homályos sejtélem kezdett volna derengeni s nagy szemekkel nézett rá.

— Igen, igen! mondá Steward mosolyogva. Leendő vóm nagy bajban volt. Belé volt keveredve egy banko hamisítási ügybe, meg aztán egy haszontalan nevelőnyel is volt valami baja — én azonban mindentől kitisztáztam s ma olyan tisztán áll, mint a ma született gyermek.

Pétsy felkiáltott:

— Ez a fiam!

— Persze, hogy az! Misi most szerencsés jegyese leányomnak, a száz millió örökösének! Kivánhattak volna-e számára jobb parthiet? A fiu most itt van és látni szeretné atyját — de még az én leányom is ám! Meglássá, milyen szép! A doktorok meg azon tanakodnak, vajjon beeresszék-e?

— Eresszék be, látni akarom őt! Csakhogy szakított azzal a kalandornővel! Oh kedves nászom! Engedje meg, hogy így szólithassam! Steward megszorította kezét: — Hogyne, sőt én is úgy szólítom! Legyen ön is nászom! Legyünk mindketten egymásnak boldog nászai. De most majd hozom a fiatalokat!

Ment egyenesen abba a szobába ahol az orvosok tanakodtak.

(Folyt. köv.)

Csanádmegye

cimmal jelenik meg október hó elsejétől kezdve a

Makói Független Ujság.

Az a szeretet és ragaszkodás, amellyel egy Makó városának, mint Csanádvármegyének polgársága a *Makói Független Ujságot* elhalmozta, hisszük, hogy csak fokozódni fog akkor, amikor lapunkat a modern kor minden követelményének megfelelőleg akarjuk olvasó közönségünk ezreinek szolgálatába állítani.

Csanádmegye

programja, politikai iránya marad az, ami volt. Kérlelhetetlen, de igazságos harcosa a függetlenségi eszméknek és megalkuvás nélküli hirdetője a demokratikus reformoknak.

Csanádmegye

egyetlen hivatalos lapja a megye függetlenségi és 48-as pártjának és ez hisszük elég biztosíték arra, hogy

Csanádmegye

odaadó és lelkes küzdőhíve lesz annak a függetlenségi politikának, amely

jogot, kenyeret és békét

követel minden polgára számára ennek a megyének és ennek a hazának.

Hírszolgáltatásunk a lehető legfrissebb és lapunk a világ minden részében történő eseményeknek hű ismertetője lesz. Budapesti tudósítónk késő éjjeli jelentései fognak erről gondoskodni és *Csanádmegye* új felelős szerkesztője

BERKES FERENC,

akinek ujságírói képességei, a demokratikus eszmékért való ragaszkodása, minden szépért és igazságos ügyért való fanatikus lelkesedése biztosítják

Csanádmegye

elvhűségét, komolyságát, függetlenségét és becsületes irányát.

Csanádmegye „Makói Független Ujság” előfizetési ára: Fél-évré 10 korona, egy óra 1 kor. 80 fillér. Egyes szám ára 6 fillér.

Egy jókarban levő, igen könnyű KERÉKPÁR hajtásu bevonulás miatt eladó. Megtekinthető Zöldfa-utca 23. szám alatt.

Cselédnek

13—15 éves leány felvétetik
Szent János-tér 34. szám alatt.

Teljesen új, 17 lóerős
Villany-mótor
eladó

a Makói Független Ujság nyomdájában. Használatban megtekinthető.

Hagyma

alá kiadó a királyhegyesi ut mentén 2 és félköblös föld.

Értekezhetni Eötvös-utca 39. szám alatt.

Ilovszky Pál iparbanki pénztárnoknak Ardics mellett közvetlen a város alatt levő **járandó földje** hagymának vagy **dinnyének haszonbérbe KIADÓ.** Továbbá Szép-utca 12. számú házában körülbelül 1000 liter ürtartalmu különféle **hordók** s bognár nagyságu munkának, kutágnak és oszlopoknak való akáczfaderekak vannak eladók.

5 katasztrális hold
kitünő minőségű
föld, hagyma alá, feles művelésre és 5 katasztrális hold kukorica alá szintén feles művelésre kiadó. Értekezhetni a Makói Független Ujság kiadóhivatalában.

Modern
hygienikus
szépségápolás
(kozmetika)

Müller Adolfné Makó, Ráday-utca 49

Szeplős, májfoltos, miteseres, pattanásos arcról minden hibát eltávolítok, ráncos, öregedő, petyhüdt arcot simává, üdévé tesz.

Vibrációs svéd
arcmasszázs.

Archámasztást a legideálisabb és legtekintélyesebb alapon végzek Dr. Kalmayer berlini professor módszere után. A legkitünőbb arcápoló krémek, puderek stb. kaphatók. Arcápolás és zománczás jutányos bérletben. Diszkrét kezelést házilag végzek. Fogadok délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Müller Adolfné
okl. kozmetikus.

Lapkihordók
felvétetnek a Makói Független Ujság kiadóhivatalában.

Disztemetkezési vállalat**KISS**
KÁROLY
MAKÓ

Temetések rendezését a legegyszerűbbtől a legpompásabb kivitelig pontosan és jutányos áron végzem. Ravatalozások figyelmes elrendezése. Érc- és fakoporsók, művirágkoszorúk raktára.

Gyász esetekben tessék teljes bizalommal hozzám fordulni.

Pontos kiszolgálás!

A „Makói Független Ujság“ napilap 1917. október hó 1-én **Csanádmegye** címmel fog megjelenni. A lap felelős szerkesztőjéül sikerült megnyernünk **Berkes Ferenc** budapesti ujságíró urat.

A **Csanádmegye** „Makói Független Ujság“ nyomdai kiállítása a legkényesebb izlést is kielégíti, napi példányszáma emelkedőben van úgy, hogy október hó 1-től Csanádvármegye minden községében a délelőtti órákban kapható lesz a megye

érdekeit felölelő és egyedül álló, a függetlenségi és demokratikus eszmékért harcoló **CSANÁDMEGYE** „Makói Független Ujság“.

Most, amidőn lapunk a mai kor követelményeinek megfelelő kiállításban jelenik meg, kérjük Makó város és Csanádvármegye közönségét, hogy vállalatunkban bennünket támogatni sziveskedjen.

Október hó 1-től kezdődőleg módot akarunk nyújtani mindenkinek ahhoz, hogy esetleges

HIRDETÉSEIT

mennél többször megjelentethesse, ennél fogva elhatároztuk, hogy lapunk hirdetési rovatában megkezdjük a tiz szóig terjedő hirdetéseket, melynek egyszeri közzététele **EGY KORONÁBA** kerül. Ezt a kedvezményt azért adhatjuk hirdetőinknek, mert lapunk — beleszámítva a Csanádvármegye összes községeibe küldött példányszámokat — naponta hat—hétézer példányban jelenik meg.

Mindenkinek érdeke tehát, hogy olyan lapban hirdessen, melyet nemcsak Makón olvasnak több ezren, hanem Csanádvármegye községeiben is ezrekre megy az olvasók száma.

Csanádmegye „Makói Független Ujság“ kiadóhivatala Makón, Fötér, Szegedi-utca 1. sz. alatt, Dégi István bádigos házában van elhelyezve.

Kiváló tisztelettel

Kovács Sándor és Halász Ferdinánd
Csanádmegye „Makói Független Ujság“ kiadótulajdonosai.